REPAREREN EN DELEN IN PELT

12 NOVEMBER 2025

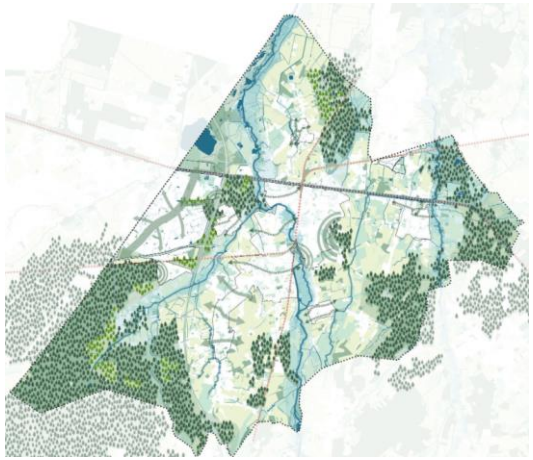
Anja Snoekx
duurzaamheidsambtenaar
anja.snoekx@gemeentepelt.be
011 94 93 63

Inhoud

- Wie is Pelt en waarvoor staan wij?
- Repaircafé met vrijwilligers
- Deelinitiatieven met vrijwilligerswerking
- Andere deelinitiatieven in Pelt

Wie is Pelt en waarvoor staan wij?

- Noord-Limburgse fusiegemeente (‘19: Neerpelt + Overpelt = Pelt)
- ± 34.500 inwoners – 8.363 ha
- landelijke gemeente met 2 dorpskernen, 1 ha KMO-zone Heikesveld (Npt) en 400 ha industriezone Nolimpark (Opt)
- milieu- en andere diensten altijd al belang gehecht aan verminderen van afval en circulariteit (ook aandacht voor wie het financieel minder breed heeft)
- LEKP en klimaatplan stimuleren om beleid/collega’s te overtuigen om acties te doen
- altijd vrijheid en budget per dienst gekregen om nieuwe dingen uit te werken (voortrekkersrol werkt stimulerend voor beleid)

Wie is Pelt en waarvoor staan wij?

- overkoepelend dorpsbudget voor verenigingen en groepen met een goed idee (initiatieven vanuit gemeente passen niet in dit budget, 100.000€/j, wordt herbekeken)
- inspelen op vragen van burgers en vrijwilligers, op zoek gaan naar wat leeft bij de mensen (o.a. participatiemomenten), gluren bij ‘de buren’ en inspiratie opdoen tijdens netwerkmomenten
- ondertussen weten instanties ons ook zelf te vinden
- inspireren van andere gemeente (o.a. buurgemeenten willen ook repaircafé, fietsbieb en/of werkkot opstarten)

Repaircafé

Vrije bijdrage in spaarvarken

Ontstaan van het repaircafé

- Neerpelt onder impuls milieudienst, Overpelt vrijwilligers
- fusie: 1 repaircafé met begeleiding vanuit milieudienst
- op zoek gaan naar meer vrijwilligers, locatie (vanuit milieudienst)

- om de 2 maanden op een zaterdag van 13 tot 17u
- in gebouw van Syntra PXL (gemeente is mede-eigenaar -> geen huurkosten)

Hoe is het repaircafé georganiseerd?

- niet met voorinschrijvingen
- mensen melden zich aan bij onthaal en krijgen volgnummer per categorie herstelling
- op tv-scherm volgnummers van elektro (drukst bezocht)
- 1 open ruimte, wachten in ‘café’
- herstelling (met aanbieder – geen ‘afleverdienst’)
- afgeven inschrijfformulier aan onthaal
- vrije bijdrage in spaarvarken

ook extra contacten!

WEGGOOIEN? MOOI NIET! REPAIR CAFE Datum:	Nummer
Reparatie aan: ❑ Elektrisch apparaat of elektronica ❑ Kledingstuk/naaimachine ❑ Fiets ❑ Messen en scharen	Defect: ....
Ik verklaar akkoord te gaan met de huisregels ..... (naam)	
Gered? ❑ Ja ❑ Advies verleend ❑ Nee	
Wil je op de hoogte blijven van toekomstige repaircafés? Geef dan je emailadres of adresgegevens door:	

Aantal aanbiedingen en slaagpercentage herstellingen tijdens een repaircafé

Elektro

± 40 aanbiedingen

75% hersteld, 10% advies, 15 nt hersteld

Kledij

± 18 bezoekers

100% hersteld

Fiets

± 4 aanbiedingen

90% hersteld, 10% advies

Messen/scharen

± 25 aanbiedingen

100% geslepen

Ondersteuning repaircafé

Gemeentelijke ondersteuning

- zoeken (extra) vrijwilligers
- locatie ter beschikking stellen
- coördinatie (herinneringsmail vrijwilligers, voldoende cateringmaterialen?, …)
- communicatie
- contactenlijst bijhouden en uitnodigingen sturen
- inrichting lokaal + onthaal en inschrijving (11.30-17.30u)
- repairkoffer (duurzaamheidsfonds Limburg.net)
- financieren grotere aankopen
- vrijwilligersverzekering

Ondersteuning reparicafé

Eigen financiën

vrije bijdrage van bezoekers in spaarvarken en inkomsten drank en wafels
-> kleiner/minder duur gereedschap kopen, cadeaubon vrijwilligers

vrijwilliger repaircafé die financiën bijhoudt

Aandachtspunten tijdens een repaircafé

- repairCAFE = ook sociaal gebeuren (ook welkom zonder iets te herstellen)
- voldoende grote zaal met voldoende stopcontacten voorzien
- goed bereikbare locatie met voldoende parking
- voldoende elektroherstellers
- max. 1 elektro en 5 messen om workload te beperken
- werken met volgnummer en tonen op scherm zodat niemand voorkruipt
- vrijwilligers erkenning geven (babbeltje, bedankingsmail, wafel en drank, afsluiten laatste repaircafé met etentje en cadeaubon twv 25€)
- toekomst: uitbreiden met herstellingen juwelen, hout, …?

Deelinitiatieven met vrijwilligers

't Werkkot

FIETS BIEB beweging.net

free wielie beweging.net

‘t Werkkot (sinds 08/01/2024)

- max. 2 klus- en tuingereedschappen gedurende 1 week lenen (40€/j)
- enkel voor Peltenaren
- iedere maandag: 19-19.30u materialen terug, 19.45-20.30u materialen afhalen
- delen ruimte met de fietsbieb
- opgestart na vraag van LG (gn werkkoten in Limburg en Pelt heeft al deelinitiatieven)
- vanaf 0 gestart i.s.m. LG, Transformisten en met steun van provincie Limburg
- vrijwilligers gezocht via contacten (Mooimakers, repaircafé, …) en andere infokanalen

11 vrijwilligers bij opstart, momenteel 14 vrijwilligers

werken in teams van 3 (iedereen leert mekaar kennen)

mensen met kennis pc, handige Harry’s en Henriëttes, sociaal geëngageerde mensen

‘t Werkkot

79 leden

98x klusgereedschappen, 39x tuingereedschappen (vooral jun/jul)

30 ontleningen per maand, 7 per opening

Gemeentelijke ondersteuning:

- coördinatie in beginfase (intensief begeleid vanuit milieudienst, nu eerder beperkt)
- zoeken vrijwilligers en communicatie
- aankoop duurdere gereedschappen (via duurzaamheidsfonds Limburg.net)

vrijwilligers:

- uitbating ‘t werkkot
- onthaal nieuwe vrijwilligers (intakegesprek, proefperiode) en groepen die project willen leren kennen

De Fietsbieb (sinds 2018)

- > 450 kinderfietsen tot 12j (lidgeld 20€/j) – deels geschonken fietsen
- iedere 2de zaterdag van de maand tussen 10-12u open
- herstelavonden: iedere woensdag van 19.30u tot 22u
- vanaf 0 opgestart i.s.m. Beweging.net en op initiatief van gemeente
- vrijwilligers gezocht via gemeentelijke infokanalen
- delen ruimte met de ‘t Werkkot

3 vrijwilligers bij opstart, momenteel 14 vrijwilligers

werken in teams van 6 (herstellers) en 2 (administratie)

mensen met kennis fietsherstellingen, handige Harry’s en Henriëttes, sociaal geëngageerde mensen

De fietsbieb

Motto: een fiets voor iedereen
Meer dan 350 leden in Pelt en omstreken
Ongeveer 30 ontleningen/maand/opening

Gemeentelijke ondersteuning:

- coördinatie in beginfase (intensief begeleid door desk. Fietsbeleid, nu beperkt)
- zoeken vrijwilligers en communicatie
- huur van locatie betalen

Vrijwilligers:

- uitbating fietsbieb
- eigen financiële middelen door inkomsten van ontleningen

Free Wielie (sinds februari 2025)

- tweedehandsfietsen voor volwassenen uit kwetsbare doelgroep
- schenking van 50 tweedehands fietsen door lokale fietshandelaar + 10 van inwoners
- elke eerste zaterdag van de maand van 10 tot 12u open
- vanaf 0 opgestart i.s.m. Beweging.net en Syntra PXL, op initiatief van gemeente
- vrijwilligers gezocht via gemeentelijke infokanalen
- Locatie: SyntraPXL Pelt (in de toekomst alle duurzame initiatieven op deze locatie)

Free Wielie (sinds februari 2025)

4 vrijwilligers bij opstart
3 fietsherstellers en 1 voor administratie (1x/week in fietslab van SyntraPXL Pelt
mensen met kennis fietsen herstellen, handige Harry's en Henriëttes

Gemeentelijke ondersteuning:

- coördinatie in beginfase (intensief begeleid door deskundige fietsbeleid, nu beperkt)
- zoeken vrijwilligers en communicatie

Vrijwilligers:

uitbating Free Wielie en fietsherstellingen

Babytheek (sinds 15/10/2020)

- ontlenen fopspenen, flesjes, verzorgingskussen, buggy's, autostoelen, maxi-cosi, bedjes, … (lidgeld: 20€/j, extra aandacht voor kwetsbare gezinnen)
- iedere zaterdag van 10-12.30u
- opgestart op initiatief van de gemeente (reactie op subsidieoproep proefproject)
- begeleid door de Transformisten
- sinds vestiging in belevingscampus De Stroming (ook Kind & Gezin, bib) -> meer ontleningen
- 2 vrijwilligers (2de za van maand) + 2 baliemedewerksters De Stroming (andere za)
- 25 leden
- begeleiding en budget vanuit jeugddienst

Communicatie initiatieven en op zoek gaan naar vrijwilligers

- Facebook: repair café Pelt (ook statistiek achteraf)
- Whatsappkanaal gemeente
- media (agenda internetgazet en UITinVlaanderen, lokale kranten, gemeenteblad)
- via contactenlijsten (vb. bezoekers repaircafé, Mooimakers)
- infosessies aan anderstaligen (inburgeringslessen Ligo Limino, Vriend en Taal, Qrios)
- goed nieuws verspreid zich snel via mond-aan-mond-reclame

- oproep via gemeenteblad
- aanspreken heel breed gamma aan contacten (ook verenigingen en scholen)
- tijdens infosessies of via workshops Pelle Melle en BinnenHOF waar lesgevers zijn
- via website Give a Day

Belang van budget en personeelsinzet

- per dienst diverse budgetten om initiatieven uit te werken
- steeds zoeken naar subsidies (hogere overheden, provinciebesturen, afvalintercommunales, Koning Boudewijnstichting, Warmste week, …)
- bestuur moet bereid zijn om personeel in te zetten (veel begeleiding in beginfase, later draait project op vrijwilligers)
- personeelskost kan deels beperkt worden door te werken met vrijwilligers
- vrijwilligersbudget per categorie vrijwilligers (activiteiten, kledij, …): wordt bekeken

Voor- en nadelen van werken met vrijwilligers

- bevordert betrokkenheid en gemeenschapszin van inwoners
- stimuleren creativiteit (out of the box denken)
- personeelskosten kunnen beperkt worden
- vrijwilligers kennen de noden van de inwoners meer dan werken met externen
- veel kennis en flexibel inzetbaar zodat je hun ruim kan inschakelen
- positief imago voor gemeente

- niet continu beschikbaar en verlies van kennis als kern wegvalt
- soms langere groeicurve en meer begeleiding nodig
- onbetaald -> soms minder plichtsgevoel -> negatief imago voor gemeente
- diversiteit vrijwilligers (harde roepers vs stille werkers) -> onderlinge strubbelingen en negatief imago van gemeente
- extra kosten voor verzekering en evt. opleiding

Aandachtspunten vrijwilligerswerking

- je kan niet alles alleen doen, vrijwilligers zijn echt wel nodig
- ‘s avonds of in weekend werken is vaak niet vanzelfsprekend
- het sociaal gebeuren is heel belangrijk
- iedereen moet zich goed voelen in zijn/haar vel
- op voorhand goed polsen naar wat men kan/wil (kan in loop van tijd veranderen)
- erkenning in kleine dingen en niet in duur onpersoonlijk kaartje of 1 groot evenement
- persoonlijke babbel, bedankingsmail, seizoen afsluiten met etentje in kleine groep
- cadeaubon persoonlijk bezorgen bij afsluiting seizoen
- vrijwilligersverzekering

Alleen maar rozengeur en maneschijn?

- verwachtingen vrijwilligers vs verwachting gemeente -> meteen duidelijk stellen en taken goed benoemen
- je bent hier niet alleen voor jezelf, maar ook om anderen te helpen
- als bestuur ben je afhankelijk van vrijwilliger zijn/haar vrije tijd -> wat als vrijwilliger afhaakt of er onvoldoende vrijwilligers zijn? Soms beter even wachten met opstart
- geschikte accommodatie (toekomst in Syntra PXL Pelt) en middelen voorzien
- niet iedereen heeft dezelfde vaardigheden en kan je zomaar overal inschakelen (geweldig goede elektricien is niet altijd een administratieve krak) -> iedereen inzetten bij de taken waarbij hij/zij best past of waarbij hij/zij zich best voelt
- ‘iedere gek heeft zijn eigen gebrek’ -> botsende karakters of visies
- soms moet je door zure appel heen bijten en vrijwilligers weren (kan i.s.m. gemeente omdat dan de boodschap anders overkomt en het niet persoonlijk gespeeld wordt)

Deelinitiatieven zonder vrijwilligers

1 deelauto voor Peltenaren en bezoekers van Pelt

- aan Hoppinpunt station Neerpelt
- volledig elektrisch - 24/24u en 7/7d beschikbaar
- reserveren en openen via een app (geen sleutel)
- contract met Stapp.In
- gebruikers moeten minstens 21 jaar oud zijn en 3 jaar rijbewijs hebben
- 3,80 euro per uur en 0,32 cent per km (geen abonnementskosten)

Gemiddeld meer dan 150u/maand gereserveerd
Gemiddeld meer dan 800 km/maand
Gemiddeld meer dan 10 reservering/maand
80-tal unieke gebruikers

Sommige gebruikers hebben hun (tweede) auto weggedaan

Deelinitiatieven zonder vrijwilligers

gratis aanbod van deelfietsen (op initiatief van gemeente)

- speciale deelfietsen voor mindermobiele personen (riksja, tandemfiets, 2 rolstoelfietsen, 2 duofietsen) -> leefwereld vergroten
- 2 family bikes lenen gedurende 2 weken (groot succes)
- cargo bike

betalend aanbod

8 deelfietsen via Blue-bike aan Hoppinpunt Neerpelt
12€/j lidgeld en gebruik aan 3,5€/d

Anja Snoekx
anja.snoekx@gemeentepelt.be
011 94 93 63